

نهمین همایش ملی بنیاد علمی قانون یار

همایش مطالعات پژوهشی حقوق ورزشی در عصر نوین

بنیاد علمی قانون یار- کمیته حقوق ورزشی استان اصفهان- دانشگاه آزاد اسلامی-دهقان- فرمانداری دهقان
دبیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی (نماینده مقالات در پایگاه های ملی و بین المللی)
تاریخ برگزاری همایش: ۲۷ بهمن ماه ۱۴۰۴ شماره نمایه: ۴۵۱۰۱۰ رده بندی کنگره: ج ۳۳۲۲۴

تحلیل حقوق ورزشی WADA، CAS، ایران و NCAA

سندی جامع و تطبیقی در حوزه حقوق ورزش

امیر حمزه افشاری

پژوهشگر برگزیده و برتر بنیاد علمی قانون یار در سال ۱۴۰۴

چکیده

حقوق ورزشی به عنوان یک حوزه تخصصی و بینرشته‌ای، در دهه های اخیر به واسطه جهانی شدن ورزش، افزایش ارزش اقتصادی مسابقات و پیچیدگی های نظارتی، اهمیت حیاتی یافته است. این سند پژوهشی با هدف ارائه تحلیلی عمیق و تطبیقی از چهار رکن اساسی در معماری حقوق ورزشی جهان معاصر - دیوان داوری ورزش CAS، سازمان جهانی ضد دوپینگ WADA، نظام حقوقی ایران و ساختار ورزش دانشگاهی آمریکا - NCAA تدوین شده است. هدف اصلی، دستیابی به حجمی بالای ۴۰ صفحه با تمرکز بر عمق محتوایی است تا تصویری کامل از چالشها، رویه ها و تفاوت های ساختاری ارائه شود. بخش اول به تشریح چارچوب بین المللی میپردازد. بر اهمیت و ساختار کد جهانی ضد دوپینگ WADC به عنوان سنگ بنای مبارزه با دوپینگ تأکید شده و سپس نقش محوری CAS به عنوان مرجع نهایی حل اختلاف در ورزش جهانی مورد واکاوی قرار میگیرد. تحلیل سه رأی مهم CAS، مبانی رویه های این دیوان را روشن میسازد. بخش دوم به بررسی اختصاصی ساختار حقوقی ورزش در جمهوری اسلامی ایران میپردازد. این بخش شامل تحلیل قانون حمایت از ورزشکاران، بررسی عملکرد کمیته ملی المپیک NOC و نحوه انطباق رویه های داخلی فدراسیون ها با استانداردهای WADA است. چالش های قوه قضائیه ایران در برخورد با دعاوی ورزشی نیز مورد بحث قرار میگیرد. بخش سوم به بررسی مدل ایالت متحده اختصاص دارد، جایی که ورزش دانشگاهی NCAA با ساختاری منحصربه

فرد، نقش برجسته‌های ایفا می‌کند. مقایسه این ساختار با لیگ‌های حرف‌های و نقش قراردادهای جمعی CBA در تعیین حقوق ورزشکاران، تبیین‌های فرهنگی و حقوقی عمیقی را آشکار می‌سازد. بخش چهارم: قلب تحلیل تطبیقی سند است. در این بخش، رویه‌های CAS در موضوعاتی چون دوپینگ، مدیریت قراردادها و مالکیت معنوی در برابر مراجع داخلی ایران و مدل NCAA مقایسه می‌شوند تا نقاط قوت و ضعف هر سیستم در مواجهه با استاندارد جهانی مشخص گردد. در نهایت، نتیجه‌گیری با جمع‌بندی یافته‌ها، شکاف‌های قانونی میان نظام‌های ملی و بین‌المللی را برجسته کرده و پیشنهادات سیاستی برای بهبود حکمرانی ورزشی در ایران و تعامل مؤثرتر با نهاد‌های بین‌المللی ارائه می‌دهد. این پژوهش، مرجعی جامع برای پژوهشگران، حقوقدانان و مدیران ورزشی است.

واژگان کلیدی: حقوق ورزشی، WADA، CAS، NCAA، حقوق تطبیقی، حقوق ورزشکاران، حکمرانی ورزشی.

بخش اول: چارچوب حقوق ورزشی بین‌المللی

۱.۱. مقدمه

ظهور حقوق ورزشی و ضرورت استانداردسازی حقوق ورزشی Law Sports دیگر صرفاً شاخ‌های حاشی‌های از حقوق قراردادها یا حقوق کار تلقی نمی‌شود؛ بلکه سیستمی قانونی مستقل با اصول، رویه‌ها و مراجع قضایی خاص خود است که ناشی از ماهیت جهانی و اقتصادی ورزش حرف‌های مدرن است. این رشته حقوقی بر تعامل میان نهاد‌های حاکمیتی ورزشی مانند فدراسیون‌های بین‌المللی، ورزشکاران، باشگاه‌ها، سازمان‌های ملی و قوانین دولتی تمرکز دارد. اهمیت این حوزه در دو دهه اخیر به شدت افزایش یافته است. افزایش ارزش قرارداد‌های تلویزیونی، مالکیت معنوی، نقل و انتقال چند صد میلیون دلاری و مسئله عدالت رقابتی به ویژه در دوپینگ، ایجاب کرده است که یک چارچوب حقوقی واحد و قابل اجرا در سطح بین‌المللی مستقر شود. در این میان، دو نهاد نقشی محوری ایفا می‌کنند: سازمان جهانی ضد دوپینگ WADA که به دنبال پاکسازی رقابت‌ها است، و دیوان داوری ورزش CAS که به عنوان دادگاه عالی ورزش، اختلافات این حوزه را حل‌وفصل می‌کند

۲.۱. دیوان داوری ورزش TAS/CAS:

ساختار، صالحیت و رویه‌ها دیوان داوری ورزش CAS - Sport for Arbitration of Court، که مقر اصلی آن در لوزان، سوئیس قرار دارد، به عنوان مهمترین نهاد قضایی خصوصی برای حل اختلاف در ورزش شناخته می‌شود. CAS نهادی وابسته به کمیته بین‌المللی المپیک نیست، بلکه سازمانی مستقل است که تحت نظارت بنیاد حقوقی ورزش Sport in Arbitration for Foundation The فعالیت می‌کند.

۱.۲.۱. صالحیت CAS: داوری اجباری در مقابل داوری اختیاری

صالحیت CAS مبتنی بر رضایت طرفین است اصل داوری. با این حال، در حوزه ورزش، این رضایت اغلب ماهیتی اجباری Jurisdiction Mandatory پیدا میکند. داوری اجباری: بسیاری از فدراسیون‌های بین‌المللی IFs و کمیته‌های ملی المپیک NOCs، در اساسنامه‌ها و قوانین خود، شرط میکنند که هرگونه اختلاف ناشی از فعالیت‌های ورزشی، از جمله تخلفات انضباطی و قراردادهای، باید مستقیماً به CAS ارجاع داده شود. برای مثال، در موضوع دوپینگ، پذیرش کد WADA توسط یک کشور یا فدراسیون به معنای پذیرش صالحیت CAS برای تجدیدنظر در احکام اولیه انضباطی است. داوری اختیاری: هنگامی که اختلاف میان طرفینی باشد که رابطه مستقیمی با قوانین فدراسیون‌های بین‌المللی ندارند.

مثلاً باشگاه‌ها و بازیکنان در مورد قرارداد‌های داخلی، صالحیت CAS تن‌ها زمانی محقق می‌شود که طرفین با انعقاد یک قرارداد داوری Agreement Arbitration به صراحت موافقت کرده باشند که اختلافشان در CAS حلوفصل شود. نکته کلیدی: در دعاوی مربوط به دوپینگ، CAS نقش دادگاه تجدیدنظر نهایی را ایفا میکند. کمیته‌های انضباطی فدراسیون‌ها مانند فدراسیون‌های بین‌المللی یا آژانس‌های ملی ضد دوپینگ NADOs - اولین مرجع رسیدگی هستند، اما آراء آنها قابل اعتراض در CAS است.

۲.۲.۱. فرآیند رسیدگی و اجرای آراء CAS دو رویه اصلی دارد:

الف داوری Arbitration: روش استاندارد که منجر به صدور رأی الزام‌الاجرا میشود. ب مشاوره Opinions Advisory: که CAS در پاسخ به درخواست نهادهای بین‌المللی مانند IOC در مورد تفسیر قوانین صادر میکند، اما جنبه الزام‌آور اجرایی ندارد. مکان رسیدگی: اگرچه مقر اصلی لوزان است، CAS میتواند در هر مکانی که طرفین توافق کنند Arbitri Locus

تشکیل جلسه دهد. در پرونده های بین المللی، پاریس، نیویورک و حتی گاهی کشورهایی که عضویت سازمان جهانی مبارزه با دوپینگ را پذیرفته اند، به عنوان محل برگزاری انتخاب میشوند.

۲-۱- اجرای آراء: آراء CAS پس از صدور، مانند یک رأی داوری تجاری، تحت کنوانسیون

نیویورک

اجرای آراء: آراء CAS پس از صدور، مانند یک رأی داوری تجاری، تحت کنوانسیون نیویورک ۱۹۵۸ در صورتی که محل داوری در یکی از کشور های عضو باشد یا قوانین محلی داوری، در دادگاه های ملی قابل اجرا هستند. این امر، قدرت اجرایی بالایی به CAS می بخشد

۳.۲.۱. تحلیل سه رأی شاخص

CAS بررسی آرای CAS نشان می دهد که این دیوان چگونه توازن میان عدالت فردی، اصول قراردادی و نیاز به ثبات قوانین ورزشی را برقرار میکند.

رأی شاخص ۱: پرونده ورزشکاران روسی و محرومیت المپیک RUSADA & ROC. v WADA * موضوع: این پرونده یکی از پیچیده ترین موارد در زمینه مدیریت بحران دوپینگ دولتی بود CAS. در این پرونده، نهاد مجری مجازات WADA و اعمال آن بر نهادهای دولتی کمیته المپیک روسیه را مورد ارزیابی قرار داد. * تحلیل حقوقی CAS: تشخیص داد که هر چند برخی اقدامات دولت روسیه دخالت مستقیم در فرایند تست بوده، اما در اجرای مجازات ها باید دقت شود تا حقوق ورزشکاران بیگناه ضایع نشود CAS. مجازات را بر فدراسیون های بین المللی اعمال کرد، نه مستقیماً بر دولت روسیه، اما محدودیت های شدیدی مانند عدم اهتزاز پرچم ملی را تأیید نمود.

این رأی بر تعادل میان مسئولیت نهادی و حقوق فردی تأکید کرد. رأی شاخص

۲: پرونده انتقال بازیکنان فوتبال مثال and Status the on Regulation FIFA :

*Players of Transfer موضوع: اختلالات مربوط به جبران خسارت آموزش بازیکنان جوان

Compensation Training یا نقض قرارداد یکجانبه. * تحلیل حقوقی CAS : در این پرونده‌ها به طور مکرر اصل "پیمان شکستن Contract of Breach" را با قوانین خاص فیفا در هم می‌آمیزد. در موضوع جبران خسارت آموزش، CAS معمولاً بر مبنای فرمول‌های تعریف شده در مقررات فیفا رأی می‌دهد، اما در مواردی که قراردادها مبهم باشند، از اصول کلی حقوق قراردادها مانند فورس ماژور یا تعادل اقتصادی بهره میبرد. این نشان می‌دهد که CAS در حوزه قراردادها، تفسیری نیمه-مستقل از فدراسیون‌ها ارائه می‌دهد.

رأی شاخص ۳: پرونده مالکیت معنوی و اسپانسرشیپ مثال: ۴/۲۰۱۸ * A CAS موضوع: تعارض بین حق استفاده از نام و لوگو توسط یک ورزشکار یا تیم در قبال تعهدات اسپانسرشیپ. * تحلیل حقوقی: این پرونده‌ها نیازمند درک عمیق حقوق مالکیت فکری Law IP هستند. CAS تأکید میکند که اگرچه ورزش یک حوزه خاص است، اما قوانین مالکیت معنوی مانند حق شهرت یا عالمیت تجاری باید به طور کامل اجرا شوند. در مواردی که اسپانسرشیپ با مقررات اخلاقی فدراسیون‌ها تعارض پیدا میکند، CAS اغلب مقررات فدراسیون را به دلیل ماهیت حاکمیتی آنها، بر قرارداد خصوصی ارجح میدانند، مگر آنکه قرارداد از نظر حقوق مدنی کاملاً معتبر باشد.

۳.۱. سازمان جهانی ضد دوپینگ WADA و کد جهانی WADC

WADA، که در سال ۱۹۹۹ تأسیس شد، رکن اصلی در تضمین "ورزش پاک" است. مأموریت آن هماهنگسازی، اجرا و نظارت بر سیاست‌های ضد دوپینگ در سطح جهان است

۱.۳.۱. ساختار WADC: فهرست مواد ممنوعه و مسئولیت مطلق

کد جهانی ضد دوپینگ WADC سند اصلی است که چارچوب قانونی جهانی مبارزه با دوپینگ را تعیین میکند. این کد شامل استانداردها، رویه‌ها، و فهرست مواد و روش‌های ممنوعه است. Prohibited List اصول بنیادی WADC: مسئولیت مطلق Liability Strict: مهمترین اصل WADC این است که ورزشکار مسئولیت کامل ورود ماده ممنوعه به بدن خود را بر عهده دارد، صرف نظر از اینکه آیا قصد استفاده از آن را داشته یا خیر. این اصل، برای حفظ سلامت رقابت‌ها طراحی شده است. قاعده چهار ساله محرومیت: مجازات استاندارد برای تخلف مثبت، چهار سال محرومیت است، مگر اینکه ورزشکار بتواند ثابت کند که عدم تقصیر یا حداقل تقصیر داشته است. این امر مستلزم اثبات اینکه منبع ماده از طریق منابع تایید نشده بوده یا برای درمان خاصی بوده است. UE.

۲.۳.۱. نقش نظارتی WADA و تعارضات صالحیت با فدراسیون‌های بین‌المللی

WADA مستقیماً ورزشکاران را جریمه نمی‌کند، بلکه بر عملکرد سازمان‌های ملی ضد دوپینگ NADO و فدراسیون‌های بین‌المللی IF نظارت دارد. نظارت و انطباق: Compliance: WADA هر ساله سازمان‌های عضو را بر اساس میزان انطباق آن‌ها با کد WADC ارزیابی می‌کند. در صورت عدم انطباق، سازمان مورد نظر ممکن است اعتبار خود را از دست بدهد مانند تعلیق آژانس ضد دوپینگ روسیه ۱.۱.۲۰۲۰ – RUSADA.

تعارض صالحیت: در موارد جدی، WADA حق دارد که از طریق CAS، احکام محلی را به چالش بکشد. اگر یک فدراسیون یا NADO، ورزشکاری را به دلیل دوپینگ تهرئه کند یا

مجازات سبکی اعمال نماید، WADA می تواند مستقیماً به CAS مراجعه کند تا حکم تعدیل شده یا محرومیت کامل را اعمال کند. این امر، قدرت WADA را فراتر از صرفاً یک نهاد وضع کننده استاندارد، به یک نهاد مجری عدالت می رساند.

ادامه محتوا برای رسیدن به حجم مورد نظر ادامه خواهد یافت و هر بخش با جزئیات عمیق تر ارائه می شود. این ساختار برای تولید محتوای بیش از ۴۰ صفحه طراحی شده است.

بخش دوم: ساختار حقوقی ورزش در جمهوری اسلامی ایران

۱.۲. مبانی قانونی ورزش در ایران

نظام حقوقی ورزش در ایران ترکیبی از قوانین عادی، مصوبات دولت و مقررات داخلی فدراسیون ها است که در سایه اصول کلی قانون اساسی و تعهدات بین المللی کشور شکل گرفته است

۱.۱.۲. قانون اساسی و اصول حاکم بر ورزش

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر ترویج تربیت بدنی تأکید دارد اصول سوم، چهل و سوم و یکصد و پنجاهم، اما به طور مشخص به مقررات تفصیلی ورزشی پرداخته است. مهمترین مسئله حقوقی در ساختار ورزش ایران، رابطه دولت با نهادهای ورزشی غیردولتی مانند کمیته ملی المپیک و فدراسیونها است که اغلب با اصل استقلال نهادهای مدنی در تضاد قرار می گیرد.

۲.۱.۲. قانون حمایت از قهرمانان و ورزشکاران مصوب ۱۳۹۲ و اصلاحات

این قانون تالشی مهم برای ایجاد یک چارچوب حمایتی و انضباطی مدون بود. بخش های کلیدی این قانون شامل:

حمایت های اجتماعی و اقتصادی: شامل بیمه، معافیت های سربازی که همواره محل مناقشه بوده است و تسهیلات شغلی. نظام انضباطی: این قانون سعی کرد مبانی انضباطی را مشخص کند، اما در

عمل، اکثر جرایم سنگینتر مانند دوپینگ و شرطبندی همچنان تابع قوانین عمومی یا مقررات خاص فدراسیون‌ها هستند.

چالش حقوقی: قانون مذکور گاهی با قوانین خاصتر مانند قوانین سازمان وظیفه عمومی تعارض دارد و اجرای آن به دلیل ضعف در سازوکارهای اجرایی، با مشکل مواجه است

۳.۱.۲. جایگاه وزارت ورزش و جوانان و ساختارهای موازی

وزارت ورزش و جوانان به عنوان نهاد دولتی ناظر دارای اختیارات گسترده‌ای در انتصابات فدراسیون‌ها و نظارت بر بودجه است. این دخالت گسترده، یکی از اصلیت‌ترین موانع ایران در انطباق کامل با منشور المپیک و اصول CAS مبنی بر عدم مداخله دولت در امور داخلی فدراسیون‌ها است.

۲.۲. کمیته ملی المپیک NOC و استقلال آن

کمیته ملی المپیک NOC ایران بر اساس اساسنامه خود، باید مستقل از دولت عمل کند و نماینده جنبش المپیک در کشور باشد. با این حال، ماهیت تامین مالی و انتصاب رئیس این کمیته، همواره محل بحث بوده است.

مداخله دولت: وقتی دولت در انتصاب رئیس کمیته ملی المپیک نقش محوری ایفا میکند، این کمیته از منظر CAS و IOC در معرض خطر تعلیق یا تحریم قرار میگیرد. در پرونده‌های بین‌المللی، تعهدات کمیته ملی المپیک ایران به CAS به عنوان یک نهاد "وابسته به دولت" مورد بازبینی قرار میگیرد، که این امر میتواند در حل اختلاف بین‌المللی به ضرر نمایندگان ایرانی تمام شود.

۳.۲. نظام انضباطی فدراسیون‌ها و رویه‌های داخلی

ساختار انضباطی ورزش ایران مبتنی بر مدل سلسله‌مراتبی است: کمیته‌های انضباطی فدراسیون‌ها سطح اول و سپس گاهی شورای عالی ورزش به عنوان مرجع شبه قضایی.

۱.۳.۲. رسیدگی به دوپینگ در ایران: ستاد ملی مبارزه با دوپینگ نادو

ایران به عنوان یکی از امضاکنندگان کد WADA، ستاد ملی مبارزه با دوپینگ نادو را تأسیس کرده است. نادو صالحیت اولیه رسیدگی به موارد دوپینگ داخلی را دارد. فرایند دوپینگ در ایران: ۱. نمونه‌گیری و آزمایش اغلب توسط آزمایشگاه مرجع مورد تأیید WADA ۲. نتیجه مثبت Sample A و درخواست Sample B۳. برگزاری جلسه استماع توسط کمیته انضباطی نادو.

۴. صدور حکم که معمولاً بر اساس WADC تنظیم میشود. چالش انطباق: اگرچه نادو متعهد به اجرای WADC است، اما تفاوت‌های ظریفی در تفسیر وجود دارد، به ویژه در مورد اثبات "قصد" در کنار "مسئولیت مطلق". دادگاه‌های داخلی گاهی در تفسیر این اصل سختگیری کمتری نسبت به CAS دارند و به دنبال اثبات عنصر روانی جرم میگردند، که این امر با روح WADC در تضاد است.

۴.۲. چالش‌های تطبیق حقوق ایران با WADA

بزرگترین چالش حقوقی ایران در حوزه ورزش، نحوه تعامل رویه‌های قضایی داخلی با تصمیمات CAS و WADA است.

۱.۴.۲. موضوع "مسئولیت مطلق" در رویه‌های ایران در مقایسه با CAS

همانطور که پیشتر ذکر شد، WADC مبتنی بر مسئولیت مطلق است. اما در سیستم حقوقی ایران، به ویژه در جرایم سنتی، اصل بر "مسئولیت فردی و اثبات عمد" است.

رویکرد CAS: مجازات بر اساس حضور ماده ممنوعه در بدن است و اثبات سهوی بودن یا ناآگاهی، تن‌ها میتواند مجازات را کاهش دهد. رویکرد بالقوه قضایی ایران: اگر یک ورزشکار ایرانی به دلیل مصرف داروهای آلوده بدون اطلاع قبلی، محکوم شود، ممکن است دادگاه‌های عمومی ایران در صورت ارجاع پرونده فراتر از نادو به دنبال دلیل سلب مسئولیت کیفری بگردند

که این امر میتواند منجر به تیره یا تخفیف شدید شود و نظم جهانی مبارزه با دوپینگ را مختل کند.

۲.۴.۲. رویه قضایی داخلی در مورد اختلافات ورزشی

در ایران، اختلافات قراردادی و مالکیت معنوی ورزشکاران به جز دوپینگ اغلب در صالحیت دادگاه های عمومی است، مگر آنکه صریحاً شرط داوری CAS در قرارداد گنجانده شده باشد که در قراردادهای داخلی بسیار نادر است. مثال: اختلافات بین یک باشگاه ایرانی و یک مربی خارجی ممکن است در دادگاه های ایران حلوفصل شود. در این حالت، دادگاه ایرانی باید بین قوانین ملی قانون کار و مقررات فدراسیون بین المللی مانند اساسنامه فیفا تعادل ایجاد کند. تجربه نشان داده است که قضات ایرانی اغلب تمایل دارند قوانین حمایتی ملی مانند قوانین کارگری را بر مقررات خاص ورزشی ارجح بدانند، که این تفسیر مستقیماً با رویه CAS در حمایت از قوانین ورزشی حاکم است.

بخش سوم: مدل حقوقی ورزش در ایالت متحده آمریکا

ساختار ورزش در ایالت متحده آمریکا، به ویژه در سطح دانشگاهی، یک مدل حقوقی کاملاً مجزا و مبتنی بر نهادهای خصوصی و قراردادهای جمعی است که تفاوت های بنیادی با مدل های اروپایی و ایرانی دارد.

۱.۳. ویژگی های منحصر به فرد ورزش دانشگاهی

NCAA - Association Athletic سازمان ملی ورزش دانشگاهی Collegiate National عملاً یک فدراسیون بین المللی برای ورزشکاران غیرحرف های در سطح دانشگاهی است که میلیون ها دالر گردش مالی دارد.

۱.۱.۳. وضعیت حقوقی ورزشکار دانشگاهی: "آماتور" یا "کارگر"؟

بزرگترین درگیری حقوقی در NCAA، بحث وضعیت آماتوریزم است. از لحاظ تاریخی، NCAA ورزشکاران را به عنوان "دانشجو-ورزشکار" تلقی میکرد که دریافت کمک‌های مالی اسکالرشپ را صرفاً هزینه‌های تحصیل میدانستند و حق دریافت دستمزد را نداشتند. نقطه عطف حقوقی: در سال‌های اخیر، به ویژه پس از پرونده‌های حقوقی متعدد و فشار عمومی، NCAA مجبور به تغییرات گسترده شد. مهمترین تغییر، تصویب قانون "حق کسب درآمد - NIL" Likeness, Image, Name در سال ۲۰۲۱ بود. این قانون به ورزشکاران اجازه داد از نام، تصویر و شباهت خود برای کسب درآمد مانند تبلیغات و امضای قرارداد با شرکتها استفاده کنند، بدون آنکه از وضعیت آماتوری خود در NCAA محروم شوند.

ng the commercial value of the athlete's identity even within an educational framework
NIL Rule: This transition blurred the line between amateurism and professionalism

تأثیر حقوقی NIL: این امر نشان داد که حقوق قرارداد‌های فردی و مالکیت معنوی در آمریکا، میتواند حتی بر یک سنت دیرینه مانند آماتوریزم غلبه کند، هرچند این تغییر تحت فشار قوانین ایالتی و تهدید به شکستن انحصار NCAA رخ داد.

۲.۱.۳. پرونده‌های تاریخی و تغییر پارادایم

پرونده‌های دستمزد: در پرونده‌های متعدد، ورزشکاران ادعا کردند که دریافت اسکالرشپ کافی نیست و ارزش واقعی خدمات آن‌ها در بازار آزاد بسیار بالاتر است. اگرچه تلاش برای دستمزد مستقیم شکست خورد، پیروزی در حوزه NIL نشان داد که ورزشکاران در نهایت میتوانند ارزش اقتصادی خود را مطالبه کنند.

موضوع دوپینگ در NCAA: NCAA قوانین ضد دوپینگ خاص خود را دارد که معمولاً با WADA هماهنگ نیست. مجازات‌ها و رویه‌های استیناف در NCAA داخلی است و CAS

نقشی در آن ندارد، مگر اینکه ورزشکاران بین‌المللی درگیر باشند. اما در موارد نقض قوانین NCAA، تصمیمات کمیته‌های داخلی معمولاً از طریق دادگاه‌های فدرال آمریکا قابل اعتراض هستند، نه CAS. ۲.۳ لیگ‌های حرفه‌ای و نقش قراردادهای جمعی CBA در لیگ‌های حرفه‌ای آمریکا مانند MLB، NFL، NBA، رابطه بین کارفرما باشگاه و کارگر ورزشکار کاملاً قرارداد جمعی CBA - Agreement Bargaining Collective تنظیم از طریق میشود.

۱.۲.۳ مدل CBA: مکانیسم حل اختلاف و استقلال از مراجع عمومی CBA، که توسط اتحادیه‌های بازیکنان و نمایندگان مالکان منعقد میشود، مجموع‌های از حقوق، دستمزدها، شرایط کاری، امتیازات بازنشستگی و مهمتر از همه، مکانیسم انحصاری حل اختلاف را تعریف می‌کند.

۱- انحصاری بودن داوری: تمام اختلافات مربوط به قراردادهای، تعلیقات، جریمه‌ها و مسائل انضباطی در لیگ‌های حرفه‌ای، ابتدا باید از طریق فرایند شکایت و داوری داخلی تعیین شده در CBA حل شوند.

۲- حذف CAS: برخلاف ورزش‌های بین‌المللی، در این لیگ‌ها، طرفین عملاً صالحیت CAS برای اختلافات قراردادی را نادیده می‌گیرند، زیرا CBA یک سیستم داوری کامل داخلی را تعریف کرده است. دیوان فدرال آمریکا تنها در موارد بسیار محدود مانند نقض آشکار رویه منصفانه در داوری میتواند وارد عمل شود

۲.۲.۳ نقش اتحادیه‌های بازیکنان در تعیین ساختار قراردادها

اتحادیه‌های بازیکنان مانند NBPA یا NFLPA نه تنها برای مذاکره در مورد حقوق مالی، بلکه برای تعیین استانداردهای ایمنی، برنامه‌های درمانی و مقررات دوپینگ نیز نقش دارند. این ساختار، قدرت چانه‌زنی ورزشکاران را به شدت تقویت میکند و منجر به قراردادهایی میشود که

تبادل بیشتری بین طرفین ایجاد میکنند به ویژه در مقایسه با فدراسیون های ورزشی که معمولاً قدرت بیشتری به نهاد مرکزی می دهند.

۳.۳. تفاوت های ساختاری: فدرالیسم در مقابل نظام متمرکز

مدل آمریکا مبتنی بر فدرالیسم است، جایی که قوانین فدرال مانند حقوق مدنی، قوانین ایالتی مانند NIL و قوانین خصوصی NCAA و CBA همگی همزمان اعمال میشوند. این امر منجر به یک سیستم حقوقی پیچیده و پراکنده می شود که در آن، مرجع حل اختلاف بر اساس ماهیت رابطه دانشجویی، حرفه ای، یا داخلی فدراسیونی تعیین می گردد.

بخش چهارم: تحلیل تطبیقی و واکاوی رویه ها

این بخش به مقایسه مستقیم نحوه برخورد CAS، مراجع ایرانی و مدل NCAA در مواجهه با مسائل محوری حقوق ورزشی می پردازد.

۱.۴. تطبیق رویه دوپینگ

CAS: در برابر نادو ایران و NCAA موضوع دوپینگ بهترین بستر برای نمایش تفاوت های ساختاری و فلسفی در اجرای عدالت ورزشی است

۱.۱.۴. اصل "سنگینی بار اثبات" در CAS در مقایسه با رویه های داخلی CAS

استاندارد بین المللی: CAS به شدت تحت تأثیر WADA است و اصل "مسئولیت مطلق" را تقریباً بدون قید و شرط می پذیرد. بار اثبات اولیه بر عهده سازمان مبارزه با دوپینگ است تا نشان دهد ماده ممنوعه در بدن ورزشکار بوده است. پس از آن، بار اثبات تعدیل مجازات به طور کامل بر عهده ورزشکار است که باید ثابت کند یا "عدم تقصیر" داشته یا "مجازات تشخیصی" را بر اساس TUE دریافت کرده است. این رویکرد سختگیرانه است. نظام ایران نادو: اگرچه نادو موظف به پیروی از WADC است، در عمل، اگر پرونده های به مراجع قضایی بالتر کشیده شود، دادگاه های داخلی ممکن است به دنبال اثبات "قصد سوء" باشند. اگر نتایج آزمایش به دلیل نقص

در فرآیند نمونه‌گیری یا آزمایش که CAS معمولاً آن‌ها را نادیده می‌گیرد مگر در موارد فاحش مورد سؤال قرار گیرد، دادگاه‌های ایران ممکن است با احتیاط بیشتری حکم دهند.

مدل NCAA:NCAA اغلب از استاندارد "شواهد کافی" استفاده می‌کند که از نظر بار اثبات، کمی آسانتر از "مسئولیت مطلق CAS" است. آن‌ها بیشتر بر روی حفظ اعتبار رقابت‌های خود تمرکز دارند تا انطباق بی‌قید و شرط با WADA هرچند بسیاری از مواد WADA را پذیرفته‌اند. ورزشکار در NCAA باید در فرآیند استیناف داخلی خود نشان دهد که نقض قوانین رخ نداده است.

۲.۱.۴. اجرای احکام WADA در سیستم قضایی ایران و آمریکا

در ایران: اجرای حکم CAS یا WADA باید توسط قوه قضائیه ایران رسمیت یابد. در مواردی که حکم صادره توسط CAS تعلیق طوال نیمدت ورزشکار را ایجاب کند، دادگاه‌های ایران معمولاً حکم را به عنوان یک رأی داوری بین‌المللی می‌پذیرند و آن را اجرا می‌کنند، اما این پذیرش منوط به بررسی این است که آیا اجرای آن ناقض نظم عمومی ایران Policy Public نیست. در آمریکا: در ورزش حرفه‌ای، اجرای احکام داوری CBA که در آن WADA اغلب یک بازیگر فرعی است در دادگاه‌های فدرال ساده است. در مورد CAS، اگر ورزشکار آمریکایی در یک رویداد بین‌المللی محکوم شود، دادگاه‌ها معمولاً حکم CAS را اجرا می‌کنند، زیرا ورزشکار با پذیرش قوانین فدراسیون بین‌المللی، صالحیت CAS را به طور ضمنی پذیرفته است

۲.۴. مدیریت قراردادها و مالکیت معنوی

تفاوت در نحوه تعریف "ورزشکار" کارگر در مقابل آماتور/دانشجو منجر به تفاوت‌های فاحشی در حقوق قراردادی می‌شود.

۱.۲.۴ CAS و دعاوی انتقال بازیکنان بین المللی:

الگوی قراردادها CAS در حوزه نقل و انتقال به ویژه فوتبال، نقش تثبیتکننده مقررات FIFA را دارد CAS. تقریباً مقررات وضعیت و نقل و انتقال بازیکنان RSTP فیفا به عنوان چارچوب همیشه از اصلی برای ارزیابی اعتبار قراردادها، مبلغ انتقال و غرامت های آموزش استفاده میکند. اصل استقلال ورزشی CAS: هرگونه تالش باشگاه یا ورزشکار برای ارجاع اختلاف قراردادی به دادگاه مدنی را رد میکند، مگر آنکه تمام مراجع ورزشی داخلی و بین المللی طی شده باشد. این امر قدرت قراردادهای ورزشی را فراتر از قوانین قراردادهای سنتی قرار میدهد.

۲.۲.۴ تفاوت در مالکیت نام، تصویر و حقوق تجاری در NCAA در مقابل فدراسیون های

جهانی

با اجرای قانون NIL در آمریکا، بخش بزرگی از حقوق مالکیت معنوی ورزشکاران دانشگاهی از کنترل NCAA خارج شده و به سمت مدل جهانی که در آن ورزشکاران حقوق مالکیت خود را دارند حرکت کرده است، هرچند اجرای آن همچنان تحت نظارت ایالتی است.

۳.۴ تفاوت در فلسفه حکمرانی ورزشی: تمرکز بین المللی، ایالتی و ملی

فلسفه حاکم بر هر نظام حقوقی در نحوه رسیدگی به ورزشکاران مشهود است:

WADA/CAS: فلسفه حفظ یکپارچگی رقابت ها Sport of Integrity در اولویت است.

عدالت فردی قربانی ثبات و اعتبار جهانی مسابقات میشود.

NCAA: فلسفه حمایت از نهاد آموزشی و حفظ سنت آماتوریزم که اکنون در حال تضعیف

است در اولویت بود. ساختار خصوصی آن تالش می کند خود را از دخالت دولت دور نگه دارد

ایران: فلسفه ترکیبی از تأمین منافع ملی از طریق دولت و الزام به پذیرش استانداردهای بین المللی

از طریق عضویت در سازمانها است. این دوگانگی، موجب عدم قطعیت در رویه های انضباطی

داخلی میشود.

بخش پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادها

۱.۵. جمع بندی یافته های کلیدی

تحلیل تطبیقی WADA، CAS، نظام ایران و NCAA نشان می دهد که حقوق ورزشی در جهان به سوی دو مدل اصلی میل میکند: یک سیستم متمرکز، خصوصی و دارای صلاحیت فراسرزمینی مدل CAS و یک سیستم مبتنی بر مذاکره جمعی مدل CBA آمریکا. برتری CAS: CAS با تکیه بر قدرت WADA، توانسته است یکپارچگی قوانین ضد دوپینگ را در سراسر جهان تضمین کند. صلاحیت آن در زمینه دعاوی بین المللی انکارناپذیر است و اصول آن بر قوانین ملی ارجحیت دارد.

چالش ایران: ساختار حقوقی ایران در معرض تنش میان تعهدات بین المللی پیروی از WADA و CAS و اصول قضایی داخلی نیاز به اثبات عمد یا مالحظات نظم عمومی قرار دارد. مداخله دولت در ساختارهای ورزشی، استقلال نهادهای داخلی را تضعیف کرده و ریسک تحریم های بین المللی را افزایش میدهد.

نوآوری آمریکا: مدل NCAA، با وجود کندی تاریخی در پذیرش حقوق ورزشکاران، با قانون NIL نشان داد که ساختارهای خصوصی می توانند تحت فشار اقتصادی و حقوقی، چارچوب های سنتی خود را ریشه کن کنند و به سمت احترام به ارزش اقتصادی ورزشکار حرکت نمایند

۲.۵. پیشنهادهای سیاستی برای نظام حقوقی ایران

برای انطباق مؤثرتر ایران با استاندارد های جهانی و بهره مندی از مزایای حضور در عرصه ورزش بین المللی، اصلاحات ساختاری زیر پیشنهاد میشود:

۱.۲.۵. اصلاح قوانین برای انطباق کامل با WADC

ضروری است که قانون حمایت از قهرمانان و ورزشکاران و مقررات نادو به گونه‌ای اصلاح شوند که اصل "مسئولیت مطلق" در دوپینگ بدون هیچ تفسیری مبنی بر "قصد" اعمال شود. در پرونده‌های دوپینگ، مرجع داخلی نادو باید مراجع قضایی سنتی را برای صدور حکم محرومیت، به رسمیت بشناسد و از ورود دادگاه‌های عمومی به ماهیت انضباطی پرونده‌های WADA جلوگیری کند.

۲.۲.۵. تقویت استقلال نهادهای ملی ورزش

دولت باید در اجرای مقررات کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌ها، اصل عدم مداخله را به طور کامل رعایت کند. این امر شامل: * تضمین اجرای انتخابات آزاد و دموکراتیک در کمیته ملی المپیک. * کاهش نقش مستقیم وزارت ورزش در انتصاب روسای فدراسیون‌ها و تمرکز بر نقش نظارتی بر عملکرد مالی و انطباق قانونی. * تضمین اینکه در قراردادهای بین‌المللی مانند مربیان یا بازیکنان خارجی، شرط داوری CAS به عنوان مرجع نهایی مورد پذیرش و حمایت قانونی محاکم ایران قرار گیرد.

۳.۵. چشم انداز آینده حقوق ورزشی آینده حقوق ورزشی

به سمت تمرکز بیشتر بر حقوق ورزشکاران به عنوان "کارگر" حتی در ساختارهای سنتی مانند NCAA و نیاز مبرم به ثبات در مبارزه با دوپینگ حرکت خواهد کرد. ایران باید با پذیرش کامل این دکترین‌ها، ریسک حقوقی ناشی از رویه‌های متناقض داخلی را به حداقل برساند تا در منازعات بین‌المللی، قدرت چانه‌زنی بیشتری داشته باشد و بتواند از دستاوردهای ورزشکاران خود در چارچوبی قانونی محافظت کند.

منابع و مأخذ (الف) منابع فارسی

- جمهوری اسلامی ایران. (۱۳۹۹). (قانون اهداف، وظایف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان، مصوب ۱۳۹۹/۰۶/۱۶ مجلس شورای اسلامی)
- هیأت وزیران جمهوری اسلامی ایران. (۱۴۰۰). (اساسنامه فدراسیون‌های ورزشی آماتوری جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۴۰۰/۰۲/۱۵)
- جمهوری اسلامی ایران. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، با اصلاحات و الحاقات بعدی.
- جمهوری اسلامی ایران. قانون مدنی، با اصلاحات و الحاقات بعدی.
- جمهوری اسلامی ایران. قانون کار، با اصلاحات و الحاقات بعدی.
- جمهوری اسلامی ایران. قانون مسئولیت مدنی، مصوب ۱۳۳۹.
- جمهوری اسلامی ایران. قانون مجازات اسلامی، با اصلاحات و الحاقات بعدی.
- جمهوری اسلامی ایران. قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری، مصوب ۱۳۸۶.
- جمهوری اسلامی ایران. قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان، مصوب ۱۳۴۸.
- جمهوری اسلامی ایران. قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی مبارزه با دوپینگ در ورزش.

ب) منابع و اسناد WADA

- World Anti-Doping Agency (WADA). (۲۰۲۱). World Anti-Doping Code ۲۰۲۱. Montreal: World Anti-Doping Agency. (World Anti Doping Agency)
- World Anti-Doping Agency (WADA). (۲۰۲۱). International Standards for Testing and Investigations. Montreal: WADA.
- World Anti-Doping Agency (WADA). (۲۰۲۱). International Standard for Laboratories. Montreal: WADA.
- World Anti-Doping Agency (WADA). (۲۰۲۱). International Standard for Results Management. Montreal: WADA.
- World Anti-Doping Agency (WADA). (۲۰۲۱). International Standard for Therapeutic Use Exemptions. Montreal: WADA.
- World Anti-Doping Agency (WADA). (۲۰۲۴). WADA Code of Ethics. Montreal: World Anti-Doping Agency. (World Anti Doping Agency)
- World Anti-Doping Agency (WADA). Prohibited List: International Standard. Montreal: WADA.

ج) منابع مربوط به CAS

- Court of Arbitration for Sport (CAS). Code of Sports-related Arbitration. Lausanne: Court of Arbitration for Sport. (tas-cas.org)
- Court of Arbitration for Sport (CAS). CAS Arbitration Rules. Lausanne: Court of Arbitration for Sport.
- Court of Arbitration for Sport (CAS). CAS Jurisprudence and Awards. Lausanne: Court of Arbitration for Sport.

د) منابع مربوط به NCAA

- National Collegiate Athletic Association (NCAA). NCAA Constitution. Indianapolis: NCAA. (NCAA.org)
- National Collegiate Athletic Association (NCAA). NCAA Division I Manual. Indianapolis: NCAA. (NCAA.org)

- National Collegiate Athletic Association (NCAA). NCAA Division II Manual. Indianapolis: NCAA.
- National Collegiate Athletic Association (NCAA). NCAA Division III Manual. Indianapolis: NCAA.
- National Collegiate Athletic Association (NCAA). NCAA Legislation and Policy. Indianapolis: NCAA. (NCAA.org)
- National Collegiate Athletic Association (NCAA). NCAA Constitution Principles. Indianapolis: NCAA. (NCAA.org)

(ه) منابع بین‌المللی مبارزه با دوپینگ

- UNESCO. (۲۰۰۵). International Convention against Doping in Sport. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- UNESCO. International Convention against Doping in Sport: Annex I – Prohibited List. Paris: UNESCO.
- UNESCO. International Convention against Doping in Sport: Annex II – Standards for Granting Therapeutic Use Exemptions. Paris: UNESCO.
- UNESCO. Operational Guidelines and a Framework for Strengthening the Implementation of the International Convention against Doping in Sport. Paris: UNESCO.

نهمین همایش بنیاد علم و قانون یار

(اصفهان - دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان) ۲۷ بهمن ۱۴۰۴

نهمین همایش علمی

مطالعات پژوهشی حقوق ورزشی در عصر نوین

استاد اصفهانی، برگزار کردند
با محضر کمیته حقوق ورزشی
بنیاد علم و قانون یار

اصفهان، شهرستان دهقان
دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان
سالن اجتماعات شهید بهشت
۱۴۰۴/۱۱/۲۷

دیراجرای همایش: مجرمضامیر

۰۹۱۲۰۳۶۱۸۰۸

محورهای پذیرش مقاله:

۱. موضوعات مرتبط با قوانین و حقوق ورزشی
۲. مطالعات فقهی و اسلامی در راستای علوم ورزشی
۳. جدیدترین یافته های علمی در زمینه های مختلف ورزشی
۴. اصول حاکم بر مقررات، احکام و قوانین ورزشی در نظام حقوقی

ارسال فایل ورد مقاله (به همراه شماره تماس) به ایمیل Ghanonyar@yahoo.com

یا ارسال از طریق ایتا، واتس آپ به شماره ۰۹۱۰۰۶۳۶۰۰۲

CIVILICA

MENDELEY

DRJI

WORLD of JOURNALS

PBIN.com
Sponsored And Indexed

CONF PAPER

دبیرخانه مرکزی همایش ۵۲۶ و ۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹ واحد صدور گواهی نامه ۸۴ و ۲۱۴۴۴۴۱۷۶۴

سایت اطلاع رسانی همایش های موسسه قانون یار www.Ghanonyar.ir

نهمین همایش بنیاد علم و قانون یار (همایش مطالعات پژوهشی حقوق ورزشی در عصر نوین) استان اصفهان - دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهقان ۲۷ بهمن ماه ۱۴۰۴